

panostaja

Q1

OSAVUOSIKATSAUS

Marraskuu 2017–tammikuu 2018

1.3.2018

PANOSTAJA OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS

KotiSunista 33 miljoonan euron myyntivoitto

1.11.2017–31.1.2018 (3 kk)

- Panostaja irtaantui KotiSunista ja kirjasi myynnistä 32,9 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja.
- Granon katsauskauden liikevaihto kasvoi yritysostojen seurauksena 46 % edellisvuoden vertailukaudesta. Liikevoitto parani 1,1 milj. euroon vertailukauden 0,6 milj. eurosta.
- Liikevaihto kasvoi neljässä seitsemästä sijoituskohteesta. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi 33 % ja oli 44,9 milj. euroa (33,7 milj. euroa).
- Liikevoitto parani viidessä seitsemästä sijoituskohteesta ja koko konsernin liikevoitto parani vertailukaudesta ollen 1,7 milj. euroa (-1,0 milj. euroa). Katsauskauden liikevoittoa parantaa 1,3 milj. euron tuotto arvonnäköveron vähennysoikeuteen liittyen
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 50,7 senttiä (-1,9 senttiä).

Toimitusjohtaja Juha Sarsama: KotiSunista 33 miljoonan euron myyntivoitto

"Katsauskaudella toteutimme Panostajan historian merkittävimmän irtaantumisen, kun myimme KotiSun Groupin osakkeet CapManin hallinnoimalle rahastolle. Omistusaikanamme KotiSunin liiketoimintaa digitalisoitiin sekä laajennettiin voimakkaasti uusiin palveluihin ja uusille maantieteellisille alueille. Omistusaikanamme yhtiön liikevaihto ja liikevoitto kolminkertaistuivat ja sijoituksemme omistaja-arvon kehitys oli erinomaista. Olen erittäin tyytyväinen sijoitukseemme ja tämä oli mielestäni hieno osoitus siitä, mitä vahva ja näkemyksellinen kehittäminen yhdessä sijoituskohteen osaavan johdon kanssa voi parhaimmillaan saada aikaan. Kirjasimme katsauskaudelle myynnistä 32,9 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja ja myynti vahvisti merkittävästi tase-asemaamme.

Kokonaisuudessa sijoituskohteiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi katsauskaudella edelleen merkittävästi pääasiassa Granon viime tilikaudella tekemien yritysostojen seurauksena. Rakentamiseen liittyvien sijoituskohteidemme Selogin ja Helakeskuksen liikevaihdot jäivät kuitenkin selvästi vertailukautta heikommiksi. Uskomme tämän yllättävän kysynnän heikkouden näissä sijoituskohteissa olleen tilapäistä ja markkinan kysyntätilanne kevättä kohti näyttää edelleen hyvältä. Muilta osin sijoituskohteiden taloudellinen kehitys oli katsauskaudella pääosin odotuksiemme mukaista.

Granossa toimintojen uudelleenjärjestely ja tehostaminen etenee suunnitellusti. Käynnissä on muun muassa merkittäviä tuotannon siirtoja ja merkittävimmät epävarmuutta sisältäneet tuotannon muutokset on jo saatu toteutettua. Myös Megaklinikassa toimet kannattavuuden parantamiseksi etenevät. Jatkamme edelleen muutoksen läpiviennin seurantaan näissä yhtiöissä tulokäänteen varmistamiseksi.

Yrityskaupparakennan aktiivisuus on jatkunut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on ollut vilkasta. Markkinat tarjoavat mahdollisuuksia sekä valikoiduille uusille hankinnoille että edelleen myös irtaantumisille ja tulemme jatkamaan aktiivista yrityskaupparakennuksen kartoittamista."

Sijoituskohteet 3 kuukautta

Grano

Grano on Suomen johtava sisältö- ja markkinointipalveluyhtiö

Granon katsauskauden liikevaihto oli 34,0 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 46 %. Syy liikevaihdon voimakkaaseen kasvuun on edellisellä tilikaudella hankitut Lönnberg Painot Oy sekä Oy Fram Ab, Kuopion Neon2 Oy sekä Brand Factory Finland Oy:n liiketoiminta. Granon ensimmäisen neljänneksen liikevoitto oli 1,1 milj. euroa, missä kasvua vertailukauteen on 0,5 milj. euroa.

Katsauskaudella kysyntä on ollut hyvää jo monella tuotealueella. Erityisesti rakentamisen palvelut, suurkuva sekä markkinointilogistiikan palvelut vetävät hyvin. Offset-painamisen markkinavolyymit jatkavat kuitenkin odotetusti edelleen laskevalla trendillä. Kokonaisuutena Granon kysyntätilanne on kehittynyt positiivisesti markkinoiden yleisen piristymisen myötä, mutta kuukausikohtaiset vaihtelut ovat edelleen melko merkittäviä.

Ensimmäisen vuosineljänneksen liikevoitto parani vertailuvuodesta. Lokakuussa päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen kulusäästöt paransivat hieman ensimmäisen neljänneksen tulosta, mutta merkittävämmän taloudelliset vaikutukset näkyvät vasta lopputilikauden aikana. Sähköisten palveluiden kehitykset rasittivat edelleen tulosta.

Grano on katsauskaudella toteuttanut lokakuussa 2017 päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen mukaisia henkilöstövähennyksiä ja jatkanut tehtyjen yrityskauppojen integraatioita. Myös merkittävä painokoneinvestointi on saatu koekäyttövaiheeseen.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	34,0	23,3	105,3
Liikevoitto, milj. euroa	1,1	0,6	6,3
Korolliset nettovelat	56,4	35,1	55,8
Panostajan omistusosuus	52,8 %		

KL-Varaosat

KL-Varaosat on MB-, BMW- ja Volvo-autovaraosien tukkukauppa ja jälleenmyyjä

KL-Varaosien katsauskauden liikevaihto oli 3,4 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 5 %. Liikevaihdon kasvu tulee pääasiassa uusimpien toimipaikkojen sekä Volvon varaosien myynnin positiivisesta kehitymisestä. Katsauskauden liikevoitto oli vertailukauden tasolla 0,2 milj. eurossa.

Markkinatilanne oli katsauskaudella odotetun kaltainen: talvella tavanomaiseen tapaan viikkotason kysyntä vaihtelee, kylmempien jaksojen nostaessa sitä nopeasti. Markkinoilla on positiivista viettä ja odotukset ovat positiiviset, mutta realisoituminen kysynnän kasvuksi tapahtuu alalle tyypilliseen tapaan viiveellä. KL:n merkkien hyvin kehittyneet ensirekisteröinnit ovat hyvänä pohjana myynnin kehittymiselle.

ServicePartner -korjaamoyhteistyön puitteissa tehdyt markkinointi-, myymäläilme-, sekä tekniikka- ja osaamishankkeet ovat tuoneet vahvaa myynnin kehitystä ko. ryhmässä. Sähköisen kaupan odotetaan kasvavan viime vuonna uudistetun sähköisen varaosaluettelon ja verkkokaupan myötä.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	3,4	3,2	13,5
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,2	1,0
Korolliset nettovelat	0,6	1,3	0,6
Panostajan omistusosuus	75,0 %		

Selog

Selog on Suomen suurin sisäkattomateriaalien tukkuliike

Selogin katsauskauden liikevaihto oli 1,9 milj. euroa, jossa pudotusta vertailukauteen oli 26 %. Liikevoitto oli 0,0 milj. euroa, jossa heikennystä vertailukauteen oli 0,1 milj. euroa.

Poikkeuksellisen hiljaiset joului- ja tammikuut jättivät katsauskauden liikevaihdon selvästi alle vertailuvuoden tason. Asiakkailla oli katsauskaudella kohtalaisesti asennustöitä, mutta poikkeuksellisen suuri osa asennuksista ei vielä ollut sisäkattomateriaalivaiheessa. Monien merkittävien asennustöiden aloitus on myös viivästynyt, mikä tuo kysyntää sisäkattomateriaaleille tulevina kuukausina. Tämän yllättävän kysynnän heikkouden uskotaan olleen tilapäistä ja näkymät kevättä kohden ovat edelleen hyvät.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17

Liikevaihto, milj. euroa	1,9	2,6	10,8
Liikevoitto, milj. euroa	0,0	0,1	0,8
Korolliset nettovelat	0,4	0,3	0,0
Panostajan omistusosuus	60,0 %		

Helakeskus

Helakeskus on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa

Helakeskuksen katsauskauden liikevaihto oli 1,9 milj. euroa, jossa laskua vertailukauteen 10 %. Liikevoitto säilyi vertailukauden tasolla 0,0 milj. eurossa.

Poikkeuksellisen hiljaisten marras- ja joulukuun johdosta katsauskauden liikevaihto jäi selvästi alle vertailuvuoden tason. Laajemmin markkinan kysyntätilanteessa ei kuitenkaan nähdä merkkejä muutoksesta ja kysyntätilanteen odotetaan hiljaisen ensimmäisen neljänneksen jälkeen jatkavan hyvällä tasolla.

Kysyntä on ollut edelleen vahvinta keittiö- ja kylpyhuoneoteollisuuden projektikohteissa, kun taas kuluttajakauppa odottaa vielä selvää kasvua. Huonekaluteollisuus kokonaisuutena näyttäisi edelleen heikentyvän. Kilpailutilanne on säilynyt melko kireänä, mikä näkyy hintakilpailun lisääntymisenä eri toimijoiden välillä.

Myyjien kenttämyyntiin käytettävää aikaa on lisätty ja asiakaskohderyhmiä tarkennettu. Tuotevalikoimaa on uusittu ja hinnoittelua kehitetään aktiivisempaan suuntaan.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,9	2,1	8,9
Liikevoitto, milj. euroa	0,0	0,0	0,5
Korolliset nettovelat	5,6	5,4	5,5
Panostajan omistusosuus	100,0 %		

Megaklinikka

Megaklinikka tarjoaa hammashoitoa uudella toimintakonseptilla

Megaklinikan katsauskauden liikevaihto 1,4 milj. euroa oli vertailukauden tasolla. Liikevoitto parani vertailukauden -0,8 milj. eurosta -0,2 milj. euroon. Katsauskauden tulokseen sisältyy 0,2 milj. euroa kertaluonteisia kuluja toimitusjohtajan vaihdokseen liittyen. Tammikuussa yhtiön uutena toimitusjohtajana aloitti Jussi Heiniö.

Klinikkaliiketoiminnan osalta markkinoiden kehitys Helsingissä on jatkunut edelleen haasteellisena. Asiakasmäärät eivät ole kasvaneet ja alan toimijat käyvät taistoa markkina-asemien säilyttämisestä ja markkinaosuuksien kasvattamisesta. Helsingin klinikalla toiminnassa on painotettu erityisesti asiakaskokemuksen kehittämistä ja asiakastyytyväisyys klinikalla on noussut erinomaiselle tasolle.

Lisenssiliiketoiminnan kehitys on ollut tasaisen kasvavaa. Näkymät lisenssiliiketoiminnan laajentamiselle Suomessa ovat edelleen hyvät, vaikkakin kilpailutilanne myös lisenssiliiketoiminnan osalta on kiristynyt. Kiinnostus yhtiön toiminnanohjausjärjestelmää kohtaan on kasvamassa myös Ruotsissa, missä yhtiö on tehnyt aktiivista myyntityötä.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,4	1,4	6,0
Liikevoitto, milj. euroa	-0,2	-0,8	-1,6
Korolliset nettovelat	5,9	5,6	5,9
Panostajan omistusosuus	79,8 %		

Heatmasters

Heatmasters tarjoaa metallien lämpökäsittelypalveluita ja -teknologiaa

Heatmastersin katsauskauden liikevaihto oli 1,0 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen nähden 12 %. Liikevoitto oli lievästi negatiivinen mutta 0,2 milj. euroa vertailukautta parempi.

Toimialalla on hidas talvikausi meneillään. Voimalaitosten kunnossapito alkaa loppukeväästä ja tämä heijastuu sekä uunitus- että työmaatoimintaan. Työmaatilannetta parantaa Lahdessa alkava monipolttoainevoimalaitoksen rakentaminen.

Uuni- ja uunimodernisointipuolella sekä tarvikemyynnissä vaikuttaa olevan selkeää yleisen teollisen aktiviteetin parantumisen aiheuttamaa kysynnän piristymistä.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,0	0,9	5,3
Liikevoitto, milj. euroa	-0,1	-0,3	-0,2
Korolliset nettovelat	0,7	0,8	0,9
Panostajan omistusosuus	80,0 %		

CoreHW

CoreHW tarjoaa korkean lisäarvon RF IC -suunnittelupalveluita

Yhtiö on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.9.2017 alkaen, eikä siitä siten ole vielä vertailutietoja. Yhtiön liikevaihto oli katsauskaudelta 1,3 milj. euroa ja liikevoitto 0,1 milj. euroa.

Yhtiön palveluiden kysyntätilanne on katsauskaudella jatkunut hyvänä. Kilpailu etenkin resurssipuolella on kuitenkin kiristynyt. CoreHW:n houkuttelevuus työnantajana on kuitenkin hyvä ja uusien työntekijöiden palkkaamisessa on onnistuttu hyvin. Kahden suurimman projektin päätapit ovat katsauskaudella edenneet odotetusti ja asiakastyytyväisyys on erinomaisella tasolla.

CoreHW:n missiona on tarjota korkean lisäarvon suunnittelupalveluita RF- ja IC-toimialueella toteuttaen mikropiirejä ja antenniteknologiaa sekä niihin liittyviä konsultointipalveluita. Yhtiön asiakkaita ovat mm. verkkoyhtiöt, piirisarjavalmistajat, moduulivalmistajat sekä langattomien teknologioiden laiteyhtiöt, jotka tarjoavat IoT-ratkaisuja (Internet of Things). Globaali markkinan kysyntätilanne on erittäin hyvä johtuen suurista investoinneista näillä toimialoilla. Yhtiön kilpailuedun lähteitä markkinoilla ovat:

- Luotettavuus – Todistettu osaaminen lähetinvastaanottimien ja RF-systeemien suunnittelusta ja projektinjohdosta eri sukupolvien teknologioilla
- Ketteryys – Pieni koko mahdollistaa nopean kyvyn sopeutua muutoksiin ja muuttuviin spesifikaatioihin
- Asiantuntemus – Hyvin laaja-alainen kokemus yhden yrityksen sisältä mahdollistaa ainutlaatuisen aseman mikropiirien kokonaisvaltaiseen suunnitteluun laadukkaasti ja luotettavasti

Yhtiön tavoitteena on tulevaisuudessa kehittää itse sekä käyttää suunnittelualihankinnan ratkaisuja omien patentoitujen tuotteiden kehitykseen ja valmistukseen. Katsauskaudella yhtiön omien tuotteiden kehitys on edennyt suunnitelmien mukaan ja noin 10 % resursseista on ollut allokoituna omien tuotteiden kehityspanostuksiin. Yhtiön strategiset tavoitteet skaalautuvaan tuoteliiketoimintaan edetessä ovat:

- Nykyisen IP -lisenssiliiketoiminnan kaupallistaminen yhtiön nykyisten immateriaalioikeuksien pohjalta
- Ensimmäisen piirisarjan tuottaminen ja kaupallistaminen
- Ensimmäisen IoT -integroidun piirisarjan tuotekehitys
- Kumppanuusverkoston rakentaminen omien tuotteiden tuotantoon ja jakelemiseen

Strategian toteuttamisessa tilikausi 2018 painottuu ensimmäisen oman tuotteen kehitystyöhön, ja uusi oma tuote on tavoitteena lanseerata tilikaudella 2019.

M€	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,3		1,0
Liikevoitto, milj. euroa	0,1		0,0
Korolliset nettovelat	2,6		2,3
Panostajan omistusosuus	63,0 %		

TALOUDELLINEN KEHITYS 1.11.2017-31.1.2018

M€	Q1	Q1	12 kk
	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	44,9	33,7	150,7
Liikevoitto, milj. euroa	1,7	-1,0	2,9
Tulos ennen veroja, milj. euroa	1,2	-1,4	1,2
Tilikauden tulos, milj. euroa	27,2	-0,5	6,9
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	0,51	-0,02	0,03
Oma pääoma / osake, €	1,09	0,71	0,59
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	-0,9	4,6	15,6

MARRAS 2017 – TAMMIKUU 2018

Katsauskauden liikevaihto kasvoi 33 % ja oli 44,9 milj. euroa (33,7 milj. euroa). Yritystojen vaikutus 11,3 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 12,0 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 0,9 milj. euroa eli 4,1 % (1,6 milj. euroa eli 4,7 %). Liikevaihto kasvoi viidessä seitsemästä sijoituskohteesta.

Liikevoitto parani ollen 1,7 milj. euroa (-1,0 milj. euroa). Liikevoitto parani neljässä sijoituskohteesta seitsemästä. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohdekohtaisesti.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on katsauskaudella kirjattu 1,3 milj. euron arvonlisäverojen palautukseen liittyvä saaminen. Tilikaudelta 1.11.2014-31.10.2017 Panostaja Oyj on verohallinnon päätökseen perustuen jättänyt arvonlisäverotuksessa vähentämättä ostoihin sisältyvät arvonlisäverot. Hallinto-oikeus kumosi Verohallinnon päätökset ja katsoi, että Panostaja Oyj:llä on täysimääräinen vähennysoikeus yleiskuluista ja muista kuluista, joilla on katsottava olevan suora ja välitön yhteys yhtiön harjoittamaan vähennykseen oikeuttavaan liiketoimintaan. Myönteisen ratkaisun johdosta Verohallinto tulee palauttamaan vähentämättömät arvonlisäverot korkoineen.

Myytyjen liiketoimintojen tulokseen on kirjattu KotiSunin marras- joulukuun tulos sekä KotiSunin myynnin myyntivoitto ennen veroja 32,9 milj. euroa sekä myyntiin liittyvä verokulu 7,2 milj. euroa. Katsauskauden tulos oli 27,2 milj. euroa (-0,5 milj. euroa).

Vertailukaudella myytyjen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa Tulos myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti. Myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen vertailukauden tuloksessa on esitetty KotiSun-segmentin sekä Takoma-segmentin tulokset yhteensä 0,9 milj. euroa. Ennen myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen erottamista tuloslaskelmassa jatkuvista liiketoiminnoista konsernin vertailukauden liikevaihto oli 45,4 milj. euroa ja liikevoitto 0,2 milj. euroa

Liikevaihdon jakautuminen

segmenteittäin M€	Q1 11/17- 1/18	Q1 11/16- 1/17	12 kk 11/16- 10/17
Liikevaihto			
Grano	34,0	23,3	105,3
KL-Varaosat	3,4	3,2	13,5
Selog	1,9	2,6	10,8
Helakeskus	1,9	2,1	8,9
Megaklinikka	1,4	1,4	6,0
Heatmasters	1,0	0,9	5,3
CoreHW	1,3	0,0	1,0
Muut	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1
Konserni yhteensä	44,9	33,7	150,7

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin

M€	Q1	Q1	12 kk
	11/17-	11/16-	11/16-
	1/18	1/17	10/17
Grano	1,1	0,6	6,3
KL-Varaosat	0,2	0,2	1,0
Selog	0,0	0,1	0,8
Helakeskus	0,0	0,0	0,5
Megaklinikka	-0,2	-0,8	-1,6
Heatmasters	-0,1	-0,3	-0,2
CoreHW	0,1	0,0	0,0
Muut	0,6	-0,8	-4,0
Konserni yhteensä	1,7	-1,0	2,9

Panostaja-konsernin liiketoiminta raportoidaan katsauskaudella kahdeksassa segmentissä, jotka ovat Grano, Selog, Helakeskus, KL-Varaosat, Heatmasters, Megaklinikka, CoreHW sekä Muut (emoyhtiö ja osakkuusyhtiöt).

Muut-segmentin liikevaihdossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Katsauskaudelta raportoi kolme osakkuusyhtiötä Juuri Partnes Oy, Ecosir Group Oy ja Spectra Yhtiöt Oy. Raportoitavien osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus katsauskaudella oli 0,0 milj. euroa (0,0 milj. euroa), joka esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

HENKILÖSTÖ

	31.1.2018	31.1.2017	Muutos
Henkilöstö keskimäärin	1 584	1 462	8 %
Henkilöstö katsauskauden lopussa	1 358	1 490	-9 %

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	31.1.2018	31.1.2017	Muutos
Grano	1 098	813	35 %

KotiSun	0	347	-100 %
KL-Varaosat	49	47	4 %
Selog	14	14	0 %
Takoma	0	80	-100 %
Helakeskus	24	24	0 %
Megaklinikka	78	111	-30 %
Heatmasters	42	45	-7 %
CoreHW	44	0	
Muut	9	9	0 %
Konserni yhteensä	1 358	1 490	-9 %

Katsauskauden lopussa Panostaja-konserni työllisti 1 358 henkilöä ja keskimäärin 1 584 henkilöä katsauskauden aikana. Panostaja jatkoi katsauskaudella henkilöstön kehittämistä strategian mukaisesti.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Emoyhtiön rahat ja rahoitusarvopaperit sekä likvidit rahasto-osuudet olivat 44,6 milj. euroa. Lisäksi emoyhtiöllä on käytössään 7,7 milj. euron yritysostolimiitti yritysostojen toteuttamista varten. Emoyhtiön korolliset velat olivat 22,3 milj. euroa.

Konsernin liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli -0,9 milj. euroa (4,6 milj. euroa). Maksuvalmius säilyi hyvänä. Konsernin rahavarat olivat 52,0 milj. euroa (31.10.2017: 19,5 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 38,6 milj. euroa (31.10.2017: 88,6 milj. euroa). Nettovelkaantumisaste laski ja oli 46,5 % (31.10.2017: 137,5 %). Nettovelkaantumisasteen lasku johtui pääasiassa katsauskaudella toteutetusta yritysmyyntistä. Konsernin nettorahoituskulut katsauskaudella olivat -0,6 milj. euroa (-0,4 milj. euroa), eli 1,3 % (1,2 %) liikevaihdosta.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 2,0 milj. euroa (8,7 milj. euroa), eli 4,6 % (25,8 %) liikevaihdosta. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa laite- ja kalustoinvestointeihin.

Rahoitusasema M€

	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Korolliset velat	95,3	82,9	111,6
Korolliset saamiset	4,6	3,9	3,5
Rahavarat	52,0	26,0	19,5
Korolliset nettovelat	38,6	52,9	88,6
Oma pääoma (emoyhtiön osakkeenomistajille sekä määräysvallattomille kuuluva oma pääoma)	83,1	66,2	64,5

Nettovelkaantumisaste %	46,5	79,9	137,5
Omavaraisuusaste %	38,1	35,3	28,8

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

KotiSun

Panostaja myi yhdessä muiden KotiSun Groupin omistajien kanssa koko KotiSun Group Oy:n osakekannan CapManin hallinnoimalle CapMan Buyout X -rahastolle. Kaupassa CapManista tuli KotiSun Groupin pääomistaja yhdessä Suomen Teollisuussijoitus Oy:n ja työeläkevakuutusyhtiö Varman kanssa.

OSAKEKURSSIN KEHITYS JA OSAKKEENOMISTUS

Panostaja Oyj:n osakkeen päätöskurssi vaihteli tilikauden aikana 1,06 euron (alin noteeraus) ja 1,09 euron (ylin noteeraus) välillä. Osakkeiden osakevaihto tarkastelujaksolla oli 3 754 114 kappaletta, mikä edustaa 7,2 % osakekannasta. Osakkeen tammikuun 2018 päätöskurssi oli 1,09 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo tammikuun 2018 lopussa oli 56,8 milj. euroa (50,5 milj. euroa). Yhtiöllä oli tammikuun 2018 lopussa 4 282 osakkeenomistajaa (3 878).

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	1Q/2018	1Q/2017	2017
Vaihdetut osakkeet, 1 000 kpl	3 754	3 116	5 959
% osakekannasta	7,2	6,0	11,5

Osake	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	52 533	52 533	52 533
Omat osakkeet, 1 000 kpl	421	512	471
Päätöskurssi	1,09	0,97	0,91
Markkina-arvo, milj. euroa	56,8	50,5	47,5
Osakkeenomistajia	4 282	3 878	4 095

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 1. helmikuuta 2018 Tampereella. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin viisi (5), ja valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvälle toimikaudelle hallitukseen valittiin uudelleen Jukka Ala-Mello, Eero Eriksson, Mikko Koskenkorva, Tarja Pääkkönen sekä uutena jäsenenä Kalle Reponen.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Markku Launis toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä 2019. Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on ilmoittanut, että päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

Yhtiökokous vahvisti esitetyn tilinpäätöksen ja konsernitiilin päätöksen tilikaudelta 1.11.2016 – 31.10.2017 ja päätti, että päättyneeltä tilikaudelta osakkeenomistajille maksetaan osinkoa 0,04 euroa osakkeelta.

Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallitus valtuutetaan päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona tai pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojenjaon enimmäismäärä on yhteensä 4 700 000 euroa. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojenjakoön liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten palkkiot pidetään ennallaan ja että valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 40 000 euroa ja hallituksen muille jäsenille kullekin 20 000 euroa. Lisäksi yhtiökokous päätti, että noin 40 % hallituksen jäsenille maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenille yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia (1 %) yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti (1 %) yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Yhtiökokous päätti edelleen, että hallituksen jäsenten matkakulut korvataan Verohallinnon vahvistaman kulloisenkin matkakorvausperusteen enimmäismäärän mukaisena.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä siten, että hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 5 200 000 osaketta, mikä vastaa noin 9,9 % yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä NASDAQ Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Valtuutus kumoaa edellisessä varsinaisessa yhtiökokouksessa 31.1.2017 annetun omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen. Valtuutus on voimassa 1.8.2019 saakka.

Yhtiön hallitus piti välittömästi yhtiökokouksen päättyttyä järjestäytymiskokouksen, jossa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Ala-Mello ja varapuheenjohtajaksi Eero Eriksson.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5 568 681,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 52 533 110 kappaletta.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 420 918 kappaletta (tilikauden alussa 470 512 kappaletta). Omien osakkeiden määrä vastasi 0,8 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Yhtiökokouksen 31.1.2017 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 15.12.2017 yhtiön johdolle osakepalkkioina yhteensä 36.261 kappaletta osakkeita. Yhtiö luovutti hallituksen jäsenille 15.12.2017 yhteensä 13 333 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Ei merkittäviä katsauskauden jälkeisiä tapahtumia.

MARKKINANÄKYMÄT

Suomen taloudellinen tilanne ja ilmapiiri ovat jatkaneet kehitystään positiiviseen suuntaan ja talouskasvun pohja on laaja. Selvimmin markkinatilanteen piristyminen on näkynyt rakentamista palvelevissa sijoituskohteissa, mutta positiivinen talouskehitys on nähtävissä laajemminkin. Osa sijoituskohteista kuitenkin toimii jälkisyklisillä toimialoilla ja odotamme taloustilanteen piristymisen siirtyvän viiveellä näille toimialoille. Poliittisiin riskeihin ja rahoitusmarkkinoihin liittyvien riskien johdosta talouden pitkän aikavälin kehitykseen liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta. Yrityskaupparakennan aktiivisuus on ollut katsauskaudella kokonaisuutena hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana.

LIIKETOIMINNAN MERKITTÄVIMMÄT LÄHIAJAN RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Riskiennhallinta on osa Panostaja-konsernin johtamis- ja seurantajärjestelmiä. Panostaja pyrkii tunnistamaan ja seuraamaan sijoituskohteidensa liiketoimintaympäristön ja yleisen markkinatilanteen muutoksia, reagoimaan niihin ja hyödyntämään niiden tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman sijoituskohteen strategisten tavoitteiden saavuttamisen, tuloksen ja taloudellisen aseman kehityksen tai toiminnan jatkuvuuden, tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia Panostajalle, sen omistajille, sijoituskohteille, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Yksityiskohtaisempi selvitys Panostajan

riskienhallintapolitiikasta sekä merkittävimmistä riskeistä on julkaistu vuoden 2017 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilikauden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Markkinariskit, yleiset: Yleiset markkinariskit liittyvät erityisesti Suomen taloudellisen tilanteen sekä maailmantalouden kehityksen, poliittisten riskien, raaka-aineiden hintamuutosten ja rahoitusmarkkinoiden riskien tuomaan epävarmuuteen sekä näiden mahdollisiin vaikutuksiin sijoituskohteille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitusmarkkinoiden muutos ja luotonannon tiukentuminen saattaa hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja vaikeuttaa käyttöpääomarahoituksen saatavuutta.

Markkinariskit, sijoituskohteiden toimialat: Suhdanneodotukset nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Panostajan eri sijoituskohteissa näkymät vaihtelevat hyvistä heikkoihin. Panostaja arvioi sijoituskohteita riskejä säännöllisesti ja tekee päivitetyn riskiarvion pohjalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Strategiset riskit: Panostaja edustaa laajalti suomalaista pk-sektoria. Liikevaihto jakautuu seitsemään eri sijoituskohteeseen, joiden syklisyys vaihtelee. Konsernin liiketoimintarakenne tasaa osittain talouden heilahteluita. Yleiset ja sijoituskohteisiin liittyvät markkinariskit voivat kuitenkin vaikuttaa konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen tästä huolimatta. Arvioitu markkinatilanne otetaan sijoituskohteissa huomioon sopeuttamalla toimintoja ja kustannuksia markkinakysyntään sekä turvaamalla rahoitusasema. Panostaja näkee maailmantalouden muutoksissa myös mahdollisuuksia markkina-aseman parantamiseen esimerkiksi yritysostojen kautta.

Rahoitusriskit: Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoite on rajata rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen. Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin lainakanta on tällä hetkellä lähes kokonaan vaihtuvakorkoista. Osa sijoituskohteista käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia. Pitkällä aikavälillä Panostaja-konsernin korkosuojausten määrä tai hajautus vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin tulee olla riittävällä tasolla markkinatilanne ja -näkemys huomioiden. Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Luottotappioriskit ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä osalla sijoituskohteista.

Yrityskaupat: Panostaja etsii aktiivisesti pk-yrityksiä ja pyrkii luomaan arvoa sekä orgaanisella kasvulla että yritysostoin sekä oikea-aikaisen luopumisen kautta. Markkinoilla on edelleenkin riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin ja uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan myös aktiivisesti. Luopumisten valmistelua jatketaan osana sijoituskohteiden omistajastrategioita. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä hallitaan sijoittamalla tarkasti määriteltyjen sijoituskriteereiden mukaisesti, syvällisillä ostettavan kohteen ja kohdemarkkinan selvityksillä sekä tehokkaalla integraatioprosessilla. Panostaja on määritellyt yrityskauppojen valmisteluun ja toteuttamiseen yhtenäisen ohjeistuksen ja yrityskaupprosessin.

Vahinkoriskit: Vahinkoriskejä hallitaan Panostaja-konsernissa vakuutuksilla sekä konserniohjeistuksilla, jotka määrittävät eri osa-alueiden politiikan.

Operatiiviset riskit: Sijoituskohteiden markkinatilanteiden muutokset saattavat johtaa tilanteisiin, joissa yhtiöiden liikevaihto laskee väliaikaisesti merkittävästi alle tavoitellun tason. Riskinä on, että sijoituskohteet eivät onnistu sopeuttamaan toimintaansa riittävän nopeasti muuttuneeseen tilanteeseen, mikä johtaa kannattavuuden merkittävään laskuun. Sijoituskohteet pyrkivät varautumaan kysynnän muutoksiin pitämällä yllä suunnitelmaa toiminnan sopeuttamisesta osana vuosisuunnittelua. Panostaja on myös määritellyt tuloskehityksen palauttamisen toimintamallin, jota sovelletaan tuloskehityksen merkittävässä poikkeamissa. Myös osana sijoituskohteiden toiminnan kehittämistä toteutettavien kehityshankkeiden läpivientiin liittyy riskejä, jotka voivat toteutuessaan johtaa siihen, että tavoiteltu

hyötyjä ei saavuteta ajallaan. Panostaja on kehittänyt prosessin ja työkalut kehityshankkeiden läpiviemiseksi, joilla muutoksien läpiviemistä pyritään varmistamaan.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2018

Yrityskauppamarkkinan aktiivisuus on ollut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana. Omistusjärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan täydentäessä ulkoapäin tulevaa ostokohteiden tarjontaa markkinoilla on riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin, mutta myös uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan aktiivisesti. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan edelleen aktiivisesti osana sijoituskohteiden omistajastrategioita.

Eri sijoituskohteiden kysyntätilanteen arvioidaan kehittyvän lyhyellä aikavälillä seuraavasti:

- Selogin, Helakeskuksen ja CoreHW:n kysyntätilanne säilyy hyvänä
- Granon, KL-Varaosien ja Heatmastersin kysyntätilanne säilyy tyydyttävänä
- Megaklinikan kysyntätilanne säilyy heikkona

Panostaja Oyj

Hallitus

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Juha Sarsama, 040 774 2099

Panostaja Oyj

Juha Sarsama

toimitusjohtaja

Kaikki tässä osavuosisikatsaustiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat Panostajan ja sijoituskohteiden johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden tilasta ja kehitymisestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita IAS-34 standardin mukaisesti.

Osavuosisikatsauksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

TULOSLASKELMA

1000 euroa	3 kk	3 kk	12 kk
	11/17- 1/18	11/16- 1/17	11/16- 10/17
Liikevaihto	44 949	33 672	150 718
Liiketoiminnan muut tuotot	1 663	163	985
Kulut yhteensä	44 878	34 807	148 794
Poistot ja arvonalentumiset	2 215	1 391	7 255
Liiketulos	1 734	-972	2 909
Rahoitustuotot ja -kulut	-603	-408	-1 984
Osuus osakkuusyhtiön tuloksista	37	28	278
Tulos ennen veroja	1 168	-1 353	1 203
Tuloverot	-527	20	2 240
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista	641	-1 333	3 443
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	26 511	1 228	5 057
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0	-369	-1 646
Tilikauden tulos	27 152	-474	6 853
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	26 507	-820	2 137
Määräysvallattomille	645	347	4 717
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,006	-0,028	0,011
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimennettu	0,006	-0,028	0,011
Tulos/osake myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,501	0,009	0,023
Tulos/osake myydyistä	0,501	0,009	0,023

liiketoiminnoista, € laimennettu			
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,507	-0,019	0,035
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimennettu	0,507	-0,019	0,035
LAAJA TULOSLASKELMA			
Laajan tuloslaskelman erät	27 152	-474	6 853
Muuntoerot	-75	11	-20
Kauden laaja tuloslaskelma	27 077	-463	6 833
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	26 432	-809	2 117
Määräysvallattomille	645	347	4 717

TASE

1000 euroa	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	82 737	79 637	94 714
Muut aineettomat hyödykkeet	12 086	10 299	13 485
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	14 939	15 093	23 234
Osuudet osakkuusyhtiöissä	4 099	3 837	4 037

Laskennalliset verosaamiset	6 456	7 212	11 328
Muut pitkäaikaiset varat	8 315	7 509	6 772
Pitkäaikaiset varat yhteensä	128 631	123 586	153 571
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	9 511	10 947	12 698
Myyntisaamiset ja muut saamiset	28 485	28 200	38 418
Käypään arvoon tulosvaik. kirjattavat rahoitusvarat	35 000	6 000	0
Rahavarat	17 023	20 046	19 466
Lyhytaikaiset varat yhteensä	90 019	65 193	70 582
VARAT YHTEENSÄ	218 652	188 779	224 154
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 569	5 569	5 569
Ylikurssirahasto	4 646	4 646	4 646
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	13 337	13 290	13 325
Oman pääoman ehtoinen laina		7 390	
Muuntoero	-176	-132	-157
Kertyneet voittovarot	33 555	5 755	7 546
Yhteensä	57 059	36 517	30 929
Määräysvallattomien osuus	26 006	29 719	33 522
Oma pääoma yhteensä	83 065	66 236	64 451
Velat			
Laskennallinen verovelka	7 027	2 535	4 621
Pitkäaikaiset velat	83 654	75 220	94 034
Lyhytaikaiset velat	44 906	44 788	61 047
Velat yhteensä	135 587	122 543	159 702

OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	218 652	188 779	224 154
-------------------------------------	----------------	----------------	----------------

RAHAVIRTALASKELMA

1000 euroa	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Liiketoiminnan nettorahavirta	-914	4 629	15 626
Investointien nettorahavirta	35 996	-8 329	-35 516
Lainojen nostot	1 031	5 633	39 987
Lainojen takaisinmaksut	-3 112	-3 228	-23 759
Osakeanti	0	1 200	3 090
Omien osakkeiden myynti	12	30	61
Maksetut osingot ja oman pääoman palautukset	-455	-466	-6 595
Rahoituksen nettorahavirta	-2 524	3 169	12 785
Rahavirtojen muutos	32 558	-530	-7 105

OMA PÄÄOMA

1000 euroa	Osake- pääoma	Yli- kurs- sira- hasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Voit- tova- rat	Muut rahas- tot	Määräys- vallattomi- en osuus	Yhteen- sä
Oma pääoma	5 569	4 646	13 260	-124	9 277	7 390	31 128	71 145
1.11.2016								
Tilikauden voitto					-820		347	-474
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					-820		347	-474
Osingon jako					-2 081			-2 081
Osingon jako määräysvallattomille							-1 383	-1 383
Pääoman palautus							-558	-558
Oman pääoman ehtoisen lainan korko								
Omien osakkeiden myynti				30				30
Palkitsemisjärjestelmä					4			4
Muuntoerot				-8	19			11
Muut muutokset					179			179
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus					231		969	1 200
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat					-1 054		-783	-1 837
Muut oman pääoman muutokset yhteensä				30	-8	-2 702	-1 755	-4 435

31.1.2017	5 569	4 646	13 290	-132	5 755	7 390	29 720	66 236
<hr/>								
Oma pääoma								
1.11.2017	5 569	4 646	13 325	-157	7 546	0	33 523	64 451
<hr/>								
Tilikauden voitto					26 507		645	27 152
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					26 507		645	27 152
Osakeanti								
Osingon jako								
Osingon jako määräysvallattomille							-1 472	-1 472
Pääomanpalautus								
Oman pääoman ehtoisen laina korko								
Omien osakkeiden myynti			12					12
Palkitsemisjärjestelmä								
Muuntoerot				-19	-56			-75
Muut muutokset					11			11
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen							-5 829	-5 829
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat					-325		-860	-1 185
<hr/>								
Muut oman pääoman muutokset yhteensä			12	-19	-370		-8 161	-8 538
<hr/>								
Oma pääoma								
31.1.2018	5 569	4 646	13 337	-176	33 683	0	26 006	83 065

TUNNUSLUVUT

	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Liikevoitto, milj. euroa	1 734	-972	2 909
Oma pääoma per osake, €	1,09	0,71	0,59
Tulos /osake, laimentamaton, €	0,51	-0,02	0,03
Tulos /osake, laimennettu, €	0,51	-0,02	0,03
Osakemäärä tilikaudella ulkona olevat keskimäärin, 1 000 kpl	52 088	52 195	52 082
Osakemäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	52 533	52 533	52 533
Osakemäärä, 1 000 kpl, keskimäärin laimennettuna	52 088	51 736	52 118
Oman pääoman tuotto, %	147,2 %	-2,8 %	10,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	63,8 %	0,8 %	4,9 %
Bruttoinvestoinnit Pysyviin vastaaviin, milj. euroa	2,0	8,7	39,0
% liikevaihdosta	4,6 %	25,8 %	25,8 %
Korolliset velat, milj. euroa	95,3	82,9	111,6
Korolliset nettovelat, milj. euroa	38,6	52,9	88,6
Omavaraisuusaste, %	38,1	35,3	28,8
Henkilöstö keskimäärin	1 584	1 462	1 622

Taloudelliset tunnusluvut antavat tiiviin kuvauksen yhtiön liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta asemasta. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilikauden 2017 tilinpäätöksessä. Termejä "Liiketulos" ja "Liikevoitto" käytetään tarkoittamaan samaa asiaa. Korollisten velkojen ja korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelmat on esitetty tämän tiedotteen lopussa.

**KONSERNIN KEHITYS
NELJÄNNESVUOSITTAIN
M €**

	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16
Liikevaihto	44,9	46,4	34,5	36,2	33,7	43,8	39,3	41,6
Liiketoiminnan muut tuotot	1,7	0,5	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,6
Kulut yhteensä	44,9	46,1	33,1	34,8	34,8	41,1	36,7	39,2
Poistot ja arvonalentumiset	2,2	2,5	1,9	1,5	1,4	1,8	1,7	1,7
Liikevoitto	1,7	0,8	1,6	1,5	-1,0	2,9	2,7	3,0
Rahoituserät	-0,6	-0,8	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-0,4
Osuus osak.yht. tuloksesta	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Tulos ennen veroja	1,2	0,2	1,3	1,1	-1,4	2,5	2,2	2,7
Verot	-0,5	2,3	-0,2	0,1	0,0	0,9	-0,8	-1,1
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	0,6	2,5	1,1	1,2	-1,3	3,4	1,5	1,6
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	26,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,6
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0,0	2,8	0,8	-1,0	0,9	-0,4	-0,3	-0,4
Tilikauden voitto	27,2	5,3	1,8	0,2	-0,5	3,1	1,7	2,8
Määräysvallattomien osuus	0,8	1,8	1,0	1,6	0,3	1,4	0,9	1,5
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus	26,4	3,5	0,8	-1,4	-0,8	1,7	0,8	1,3

ANNETUT VAKUUDET

	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet			
Yrityskiinnitykset	75 002	87 585	82 642
Annetut pantit	137 402	131 538	137 420
Muut vastuut	3 764	14 003	18 234
Muut vuokrasopimukset			
Yhden vuoden kuluessa	10 284	5 683	10 246
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	21 087	11 422	22 215
Yli viiden vuoden kuluttua	2 324	463	2 651

Yhteensä	33 695	17 568	35 112
----------	--------	--------	--------

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Panostaja-konsernin segmentointi perustuu enemmistöomistuksessa oleviin sijoituskohteisiin, jotka tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja. Panostajan enemmistöomistuksessa olevat sijoituskohteet muodostavat yhtiön liiketoimintasegmentit joiden lisäksi on Muut-segmentti, jossa raportoidaan konsernin emoyhtiö mukaan lukien osakkuusyhtiöt ja kohdistamattomat erät.

LIKEVAIHTO	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
1000 euroa			
Grano	34 005	23 346	105 345
KL-Varaosat	3 408	3 243	13 540
Selog	1 943	2 623	10 764
Helakeskus	1 912	2 115	8 912
Megaklinikka	1 385	1 443	5 964
Heatmasters	1 038	928	5 300
CoreHW	1 287	0	994
Muut	0	0	0
Eliminoinnit	-30	-25	-100
Konserni yhteensä	44 949	33 672	150 718

LIIKETULOS	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
1000 euroa			
Grano	1 112	559	6 299
KL-Varaosat	213	183	1 045
Selog	43	126	805
Helakeskus	-7	40	546
Megaklinikka	-205	-844	-1 644
Heatmasters	-77	-275	-202
CoreHW	75	0	25
Muut	580	-761	-3 964
Konserni yhteensä	1 734	-972	2 909

POISTOT

1000 euroa	11/17-1/18	11/16-1/17	11/16-10/17
Grano	-1 931	-1 097	-5 916
KL-Varaosat	-17	-10	-100
Selog	-6	-51	-200
Helakeskus	-5	-18	-73
Megaklinikka	-127	-152	-640
Heatmasters	-47	-45	-220
CoreHW	-65	0	-34
Muut	-17	-18	-72
Konserni yhteensä	-2 215	-1 391	-7 255

KOROLLISET NETTOVELAT

1000 euroa	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Grano	56 439	35 098	55 830
KL-Varaosat	555	1 286	572
Selog	449	330	-43
Helakeskus	5 646	5 380	5 534
Megaklinikka	5 870	5 621	5 854
Heatmasters	657	820	868
CoreHW	2 566	0	2 296
Emoyhtiö	-33 639	-6 935	7 769
Muut	77	11 328	9 944
Konserni yhteensä	38 621	52 928	88 623

Myytyjen ja lopetettujen toimintojen korolliset nettovelat on vertailukaudella esitetty rivillä Muut.

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKEVAIHTO M €**

	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16
Grano	34,0	33,6	23,1	25,4	23,3	22,8	20,8	23,3
KL-Varaosat	3,4	3,6	3,5	3,2	3,2	3,4	3,2	3,3
Selog	1,9	2,8	2,9	2,4	2,6	2,7	2,8	2,5
Helakeskus	1,9	2,3	2,2	2,4	2,1	2,4	2,3	2,8
Megaklinikka	1,4	1,3	1,6	1,6	1,4	1,3	1,1	1,2
Heatmasters	1,0	1,8	1,3	1,3	0,9	1,3	1,2	1,1
CoreHW	1,3	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,8	7,9	7,6
Konserni yhteensä	44,9	46,4	34,5	36,2	33,7	43,8	39,3	41,6

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKETULOS M €**

	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16
Grano	1,1	1,9	1,4	2,4	0,6	1,9	1,6	3,0
KL-Varaosat	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2
Selog	0,0	0,3	0,3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
Helakeskus	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	-0,2
Megaklinikka	-0,2	-0,2	0,0	-0,6	-0,8	-0,6	-0,2	-0,4
Heatmasters	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
CoreHW	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	0,6	-1,7	-0,7	-0,8	-0,8	1,2	0,8	0,5
Konserni yhteensä	1,7	0,8	1,6	1,5	-1,0	2,9	2,7	3,0

**Tunnuslukujen täsmäytyslaskelma –
korolliset velat ja korolliset nettovelat
M€**

	31.1.2018	31.1.2017	31.10.2017
Velat yhteensä	135,6	122,4	159,7
Korottomat velat	40,3	39,4	48,1
Korolliset velat	95,3	82,9	111,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	38,4	30	38,4
Korottomat saamiset	34,9	25,7	34,9
Korolliset saamiset	3,5	4,3	3,5
Korolliset velat	95,3	82,9	111,6
Korolliset saamiset	4,6	3,9	3,5
Rahavarat	52,0	26,0	19,5
Korolliset nettovelat	38,6	52,9	88,6

Panostaja on sijoitusyhtiö, joka kehittää aktiivisena enemmistöomistajana suomalaisia kasvuyrityksiä. Yhtiön tavoitteena on olla halutuin kumppani liiketoimintansa myyville yrittäjille, parhaille johtajille sekä sijoittajille. Panostaja kasvattaa yhdessä kumppaniensa kanssa konsernin omistaja-arvoa ja luo suomalaisia menestystarinoita.

Panostajalla on seitsemän enemmistöomistuksessa olevaa sijoituskohdetta. Grano Oy on Suomen monipuolisin sisältöpalvelujen osaaaja. Heatmasters Group tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. KL-Varaosat Oy on Mercedes Benz-, BMW- ja Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuoja, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. Megaklinikka Oy on terveydenhuoltopalveluita sekä terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmää tarjoava yritys. Suomen Helakeskus Oy on kalustehelöjen keskeinen tukkukauppa Suomessa. Selog Oy on sisäkattomateriaalien erikoisliike ja tukkukauppa. CoreHW tarjoaa korkean lisäarvon RF IC -suunnittelupalveluita.